

ASPECTE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMIEI JUDEȚULUI DÎMBOVIȚA ÎN ULTIMELE TREI DECENII, OGLINDITE ÎN PRESA LOCALĂ

CLEOPATRA IONESCU

Apelul „Manifestului comunist“ din anul 1848 — exproprierea expropriatorilor — tradus în românește de Panait Mușoiu în anul 1892, a stat în atenția Partidului Social Democrat al Muncitorilor din România, care, în programele sale, prevedea „prefacerea mijloacelor de producție, cum sînt pămîntul, fabricile minele... din proprietate privată în proprietate socială a societății întregi și prefacerea producției de mărfuri în producție socialistă“. Această problemă a fost preluată și dezbătută pe o treaptă superioară, începînd cu anul 1921, de Partidul Comunist Român.

Instaurarea Guvernului de largă concentrare democratică la 6 Martie 1945 și Conferința națională din octombrie același an a deschis calea unor transformări în viața social-politică a țării. Sînt demne de reliefat acțiunile întreprinse de oamenii muncii în cadrul „Frontului Unic Muncitoresc“, pentru refacerea economică a țării, pentru democrație, pentru cucerirea puterii politice în stat.

Alături de mulți alți tineri din țară, la 3 aprilie 1948, o brigadă formată din utemiști din județul Dîmbovița pleacă pe șantierul național „Bumbești-Livezeni“. De reliefat este și activitatea depusă de voluntarii „Brigăzii a treia Dîmbovița“ care au lucrat și la șantierul „Salva-Vișeu“. Aceștia au primit pentru a treia oară, în iunie 1948, drapelul muncii. Într-o motiune adresată prefectului ei se angajau: „vom lupta dîrz, vom înfige tîrnăcoapele tot mai aprig, vom sfărîma cu mai multă trăinicie zidul de piatră și vom învinge“¹. În ședințele de lucru ale Comitetului de Partid și ale Consiliului sindical județean se evidențiază realizările obținute în sectorul petrolier și punerea în funcțiune a sondelor abandonate în timpul războiului.

Cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare, în alianță cu masele largi de oameni, și proclamarea Republicii la 30 Decembrie 1947, unificarea Partidului Comunist cu Partidul Social-Democrat, pe baze organizatorice și ideologice marxist-leniniste, în

---

1 „Chemarea“ nr. 98 din 8 iunie 1948.

februarie 1948, a permis trecerea economiei în proprietate de stat. Partidul Comunist Român situează politica de industrializare ca factor hotărîtor pentru lichidarea stării de înapoiere economică, pentru dezvoltarea întregii economii, creșterea nivelului de trai al populației, întărirea independenței și suveranității naționale.

Naționalizarea principalelor mijloace de producție și transformarea lor în proprietate socialistă în patria noastră s-a înlăptuit după o sută de ani de la apariția „Manifestului comunist“, la 11 iunie 1948. Acest act revoluționar a constituit pentru patria noastră un salt calitativ, pentru înlăptuirea unui program cu totul nou al viitorului patriei. A dus la lichidarea proprietății capitaliste asupra mijloacelor de producție, la crearea în economie a proprietății socialiste a întregului popor, marcînd de fapt începutul făuririi societății socialiste în România².

Trecerea principalelor mijloace de producție în miinile poporului a fost primită de muncitorimea dîmbovițeană într-o atmosferă sărbătorească. În regiunea petrolieră, în întreprinderile textile, metalo-chimice, miniere și forestiere au avut loc numeroase mitinguri, la care muncitorii și-au manifestat entuziasmul pentru acest act în dezvoltarea economică a țării. Muncitorii și tehnicienii și-au luat noi angajamente pentru mărirea producției, perfecționarea metodelor de lucru și buna întreținere a utilajului³.

În august 1948, muncitorii sondei I.R.D.P. Teiș s-au evidențiat în lupta pentru oprirea erupției libere a unor sonde. Ministerul Minelor și Petrolului apreciază această inițiativă, hotărîrea, priceperea și devotamentul de care au dat dovadă, dîndu-i de exemplu tuturor celor ce muncesc în industria petrolieră⁴. Demn de reliefat este și faptul că numai la cîteva luni de la naționalizare Fabrica de ciment Fieni este distinsă cu premiul II, pentru rezultate bune în muncă. Acest fapt a produs în rîndurile muncitorilor vie satisfacție. Ei și-au luat angajamentul să dea bătălia pentru cîștigarea premiului I⁵. La Țesătoria Ivănuș Constantin muncitorii luptă pentru îmbunătățirea procesului de producție, pentru punerea în valoare a rezervelor interne. Antrenați în întrecerea socialistă aceștia lucrează la 6—8 răsboaie de țesut⁶.

Muncitorimea dîmbovițeană și-a mobilizat toate forțele pentru a sprijini din plin plugărima muncitoare, care luptă pentru îndeplinirea la timp și în bune condițiuni a însămințărilor de toamnă. Astfel, echipe de muncitori, funcționari, ucenici, membri ai Sindicatului petrol din localitatea Gura-Ocniței, s-au deplasat în localitățile Dragodana, Ionești,

2 Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Buc. 1974. Edit. politică, p. 36.

3 „Chemarea“ nr. 98 din 8 iunie 1948.

4 Idem nr. 101 din 5 august 1948.

5 Ibidem.

6 Idem nr. 108 din 18 septembrie 1948.

Petrești, Greci, Mogoșani, Jugureni și, prin ore de muncă voluntară, s-au reparat pluguri, grape, topoare, coase, seceri⁷.

În anii 1949—1950, au fost elaborate planuri economice anuale, prin care se urmărea desăvârșirea refacerii economice, ani în care au fost obținute succese importante pe linia industrializării și a căror îndeplinire a permis trecerea la dezvoltarea planurilor cincinale. În cadrul realizărilor obținute pe plan național, putem afirma că și muncitorii, tehnicienii, inginerii, cadrele didactice și funcționarii din toate sectoarele de activitate ale județului nostru și-au adus contribuții importante la îndeplinirea și depășirea celor două planuri anuale. Printre primele obiective industriale realizate în țară după naționalizare se numără și Hidrocentrala Moroeni și Termocentrala Doicești din județul Dimbovița, la care se adaugă reutilizarea unor întreprinderi mai vechi ca Arsenalul armatei, devenit Uzina de utilaj petrolier din Tirgoviște.

Îndeplinirea și depășirea planurilor de stat este o preocupare permanentă a muncitorilor de la Mina Mărgineanca, convingși că fiecare tonă de cărbune, pe care o smulg din adâncul pământului, este o cărămidă la temelia societății socialiste, pe care întreg poporul muncitor se străduiește zi de zi să o construiască⁸. Muncitorii schelei petroliere „Muntenia“ au depășit planul de muncă pe anul 1949 cu 72%, iar la schela Teiș au fost date peste prevederile planului de producție 46.000 tone țiței. Fabrica de becuri „Steaua Electrică“ din Fieni s-a situat printre unitățile fruntașe ale Ministerului Energiei Electrice. În presa vremii se consemnează că „inovațiile aduse în câmpul muncii sînt o dovadă de creștere simțitoare a cunoștințelor tehnice și de mare grijă și dragoste față de mașini“.

Planurile economice de perspectivă au dus la dublarea producției industriale, față de realizările planului pe 1950. Se dezvoltă cu precădere industria constructoare de mașini.

În județul nostru se vede o continuă preocupare pentru repunerea în producție a sondelor abandonate de către capitaliști.

În anii 1951—1970 au fost alocate 3/4 din totalul investițiilor ramurilor cheie ale producției mijloacelor de producție.

Îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării din anul 1968 a creat condiții pentru o valorificare mai bună a resurselor materiale și umane. Un județ tinăr a început să se maturizeze ca urmare a politicii partidului nostru de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării. Cetatea Tirgoviște își făurește prezentul pentru viitor. Paralela între cetatea istoriei și cetatea industriei folosită curent de tirgovișteni este o expresie grăitoare a metamorfozei la care se supun aceste meleaguri. Întreaga producție industrială a anului 1959 în județul Dimbovița a fost

7 Idem nr. 115 din 19 octombrie 1948.

8 Idem nr. 106 din 17 octombrie 1949.

realizată în anul 1972 numai în 100 zile⁹. Producția de ciment a anului 1938 se realizează în prezent în 24 zile¹⁰.

Cu ocazia vizitei de lucru din 14 decembrie 1973. în orașul Tirgoviște, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că : „numai în ultimii 5—6 ani, în județul Dîmbovița au fost date în funcțiune un număr însemnat de întreprinderi. Aceasta contribuie la transformarea orașului într-un puternic centru industrial metalurgic și de construcții de mașini“¹¹. Spre exemplificare, menționăm că la Găești nu se putea vorbi de o industrie în anul 1968, iar în anul 1972, tinăra industrie a Găeștilor raportează o producție industrială de peste un miliard lei. Orașul Găești se mîndrește cu Întreprinderea de frigidere, Întreprinderea de utilaj chimic și Întreprinderea de produse pentru construcții.¹² În anul 1973 Fabrica de brînzeturi a dublat capacitatea de prelucrare a laptelui, producînd anual peste 500 tone de brînzeturi în patru sortimente.¹³ În orașul Titu, s-au înălțat în ultimul cincinal Fabrica de nutrețuri combinate și Întreprinderea de aparataj electric, al cărui colectiv, format din muncitori, ingineri și tehnicieni proveniți de la Întreprinderea de aparataj electric din București lucrează alături de sute de tineri, care s-au calificat la locul de muncă, prin cursuri de scurtă durată. Despre potențialul economic al întreprinderii ne vorbește de la sine faptul că în prezent de pe benzile de montaj ies 74 de sortimente de aparataj electric de joasă tensiune. Se produce o gamă largă de întrerupătoare, comutatoare, prize, siguranțe, tablouri de distribuție industrială, butoane de comandă utilizate la instalațiile de automatizare.“

În localitatea Fieni au intrat în funcțiune încă din 1972 linia de plăci și tuburi de azbociment din cadrul Combinatului industrial de lianți și azbociment, unde se află în probe tehnologice o altă modernă linie de fabricat ciment, care dublează capacitatea de producție.¹⁴ În orașul Pucioasa întreprinderile textile „Bucegi“ și „Trainica“ au ca zestre utilaje moderne de înaltă tehnicitate, folosite de miile de textilește pricepute în torsul fuioarelor de bumbac și în țesutul pînzei. Producția anuală a Fabricii de conserve din fruncte este de 2150 tone anual. Întreprinderea de industrie locală „Valea Îalomiței“ produce teracotă, ultramarin și mobilă, iar cooperativa meșteșugărească „Unirea“ are ca

9 „Dîmbovița“ nr. 1505 din 27 decembrie 1972.

10 Idem nr. 1397 din 22 august 1972.

11 Idem nr. 1805 din 15 decembrie 1973.

12 Idem nr. 1198 din 30 decembrie 1971.

13 Idem nr. 1708 din 23 August 1973.

14 Idem nr. 1807 din 19 decembrie 1973.

15 Idem nr. 1198 din 30 Decembrie 1971.

profilul reparații metalice, prelucrarea lemnului și a pielii.¹⁶

Constructorii de utilaj petrolier din Țirgoviște, continuatori ai unor mărețe tradiții de muncă și luptă s-au deprins să gîndească și să facă totul mai bun și mai repede. Uzina centenară a devenit o puternică citadelă a industriei constructoare de mașini, cunoscută atît pe plan național cît și internațional.

Adevărate linii de forță ale actualului cincinal: marile explozii de vitalitate creatoare și-au găsit însă locul pe noua Platformă industrială a Țirgoviștei, cea mai complexă creație industrială a actualului cincinal, expresie vie a liniilor de dezvoltare social-economică stabilite de Congresul al X-lea.

Plenara C.C. al P.C.R. din martie 1973, angajamentele luate de fiecare întreprindere pentru realizarea cincinalului înainte de termen, constituie o expresie a profundului patriotism al maselor de oameni ai muncii, azeziunea lor la politica generală a partidului, a responsabilității pusă în slujba valorificării tot mai eficiente a părții din averea obștească ce le-a fost incredințată. În municipiul Țirgoviște funcționează și întreprinderile „Romlux“, „Saro“ ș.a. Începînd cu luna decembrie 1973 a intrat parțial în funcțiune Combinatul de oțeluri speciale. Ca urmare a construirii de noi obiective și modernizarea celor existente, volumul producției industriale a județului Dimbovița era la sfîrșitul anului 1972 de 2,1 ori mai mare comparativ cu anul 1965 și cu 58 % mai mare față de anul 1968.

Pe ansamblul industriei locale producția industrială va crește în noul cincinal cu 57,4%, cele mai însemnate creșteri înregistrîndu-se în prelucrarea metalelor, chimie, prelucrarea lemnului, materiale de construcție și sticlă. Productivitatea muncii va crește cu 30,4 % pe această cale, urmînd să se obțină aproape 65% din sporul producției industriale. Construirea și punerea în funcțiune a unor obiective ca și dezvoltarea și modernizarea celor existente va determina schimbări radicale în structura forței de muncă. Numărul salariaților din județul nostru va fi în anul 1975 de 65.000, față de 42.000 cîți erau în anul 1970¹⁷.

Produsele întreprinderilor și fabricilor din municipiul Țirgoviște și județul Dimbovița reprezintă o prestigioasă carte de vizită a industriei românești pe plan național și internațional. Întreprinderea de utilaj petrolier Țirgoviște exportă 30% din producția sa. Armăturile industriale sînt apreciate pe piața mondială și reprezintă cu cîinste România și județul Dimbovița în Republica Democrată Germană, U.R.S.S., Republica Populară Albania, Republica Populară Ungară, Iran, India, Cuba și Vietnam¹⁸. Produsele întreprinderilor textile din Pucioasa „Bucegi“ și

16 Idem nr. 1494 din 14 decembrie 1972.

17 Idem nr. 1397 din 22 august 1972.

18 Ibidem.

„Trainica”, sînt apreciate în Olanda, Cipru, Suedia, Franța, Irak, Sudan și Statele Unite ale Americii¹⁹.

În anul 1972, județul Dîmbovița a încheiat contracte cu Anglia, Republica Federală Germania, Italia, Libia, Cipru, Grecia, Jugoslavia, Mongolia, Albania, Republica Democrată Vietnam, Olanda. În aceste țări se exportă produse de lăcătușerie, construcții metalice, piese de fontă, împletituri de răchită, produse de artizanat, baticuri imprimate, produse chimice. Anul 1969, este anul primelor exporturi substanțiale. Contractele se realizează prin firmele autorizate de „Camera de Comerț”, în primul rînd cu Ilesinul, firmă specializată în exportul produselor industriale²⁰. Produsele județului Dîmbovița au primit note lăudabile la târgurile internaționale de la Sidney, Damasc, Alger, Salonic, Zagreb, Teheran, Bagdad²¹. Specialiștii dîmbovițeni poartă experiența lor în multe țări din Europa, Asia, Africa, America Latină, demonstrînd o înaltă capacitate tehnică²².

Județul Dîmbovița este și păstrătorul unor bune tradiții și în ceea ce privește agricultura, ramură principală în economie.

Dezvoltarea agriculturii pe baze socialiste a început ca urmare a aplicării în practică a liniilor directe elaborate la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 martie 1949. Între ani 1949—1950, au luat ființă cooperative agricole de producție la Văcărești, Colacu, Jugureni.

Încheierea cooperativizării agriculturii la începutul anului 1962 a pecetluit lichidarea oricăror forme ale exploatării de clasă și, odată cu aceasta, făurirea economiei socialiste unitare. În prezent județul Dîmbovița dispune de 67,4% teren arabil din suprafața agricolă. Parcul de tractoare fizice a crescut de la 120, cîte erau în anul 1950, la 1 861 în anul 1973. Suprafața arabilă care revine pe un tractor fizic în anul 1973, este de 83 ha., față de 1 285 ha., cîte reveneau în anul 1950. În anul 1971 au fost amenajate pentru irigații în unitățile socialiste de stat și cooperative 11.265 ha. Programul județean de gospodărire rațională a resurselor de apă, extinderea lucrărilor de irigații, îndiguiri, desecări și combaterea eroziunii solului, care a fost mult îmbunătățit în urma studiului întreprins de specialiști, evidențiază faptul că județul Dîmbovița dispune de posibilități pentru a realiza la finele cincinalului cele 32.000 ha. irigate, față de anul 1970, cînd erau irigate 16.000 ha. Cel mai important obiectiv, deja început, îl constituie sistemul hidroameliorativ Tîrgoviște-Iazu domnesc, care se remarcă prin execuția unui canal de aducțiune lung de 5.400 m. ce face legătura între riurile Ialomița și Ilfov. Prin acest canal se va permite irigarea a circa 10.000 ha. teren arabil, proprie-

¹⁹ Ibidem.

²⁰ Ibidem nr. 1333 din 8 iunie 1972.

²¹ Idem nr. 1399 din 25 august 1972.

²² Idem nr. 1129 din 10 octombrie 1971.

tate a cooperativelor agricole din localitățile Comișani, Brătești, Hăbeni, Văcărești, Băleni Sîrbi, Băleni Români și a unei ferme aparținînd Intreprinderii agricole de stat Tîrgoviște²³.

La Conferința Uniunii județene a cooperativelor agricole de producție se relatează că la cooperativele agricole de producție din localitățile Cojasca, Crovu, Doicești, Odobești, Pitaru s-au obținut între 2.200—2.800 kg. grâu la hectar, iar operatorii din localitățile Cătunu, Răzvad, Românești, Gura Șuții, Ghinești, Săcuieni, Ungureni de Tîrgoviște, Găești și Crovu au obținut pe terenuri neirigate între 3.000—6.283 kg. porumb boabe la ha²⁴.

În sectorul zootehnic au fost investite sume importante pentru sporirea producției de carne. În localitatea Braniștea a fost dat în folosință un modern complex zootehnic de vaci cu lapte și la Răcari un complex de miei. Pe 50 ha. de teren agricol au fost construite 174 hale de mare capacitate de creștere a păsărilor și prelucrare a cărnii, o fermă de tineret matcă, două pentru găini ouătoare, cu o producție zilnică de 150.000 ouă, o secție de incubatoare cu un milion de ouă pe lună, șase ferme pentru creșterea păsărilor pentru carne²⁵. Complexul intercooperatist de porcine construit la Petrești de Găești a intrat în circuitul zootehnic pe ziua de 23 iunie 1973²⁶.

Congresul al IX-lea al P.C.R., Conferința Națională a P.C.R. din 1967, Congresul al X-lea, Conferința Națională din 1972, au trasat liniile directoare și obiectivele concrete ale partidului în vederea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate.

---

23 Ibidem nr. 1180 din 9 decembrie 1971, n.r 1397 din 22 august 1972.

24 Idem nr. 1232 din februarie 1972.

25 Idem nr. 1499 din 20 decembrie 1972.

26 Idem nr. 1657 din 24 iunie 1973.